

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és csütörtökön.
Hirdetéseknél két hasabos petit sora 16 fill.
Nyilttér sora 30 fillér.

Laptulajdonos és ideiglenes felelős szerkesztő:

OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

ÁTKÖLTÖZÉS!

KÖNYVNYOMDÁMAT,

ZOMBOR és VIDEKE

BÁCSKAER VOLKSBLATT

kiadóhivatalát f. évi június havában
: : A SÓHÁZ-UTCZÁBA, : :
a sóárda mellett helyezem át.
OBLÁT KÁROLY.

A tisztviselők jövője.

Hálátlanság volna tagadni, hogy a tisztviselők helyzetének javulása, ha lassú lépésben is, de előre megy.

Ezerszer megvitatott igazság, hogy ez kívánatos is, nemcsak magukra a tisztviselőkre, hanem a nemzetre is. A társadalom a tisztviselőnek eddig is megadta azt az erkölcsi jutalmat, melyre köztevékenységével a tisztviselők legnagyobb része bőségesen rászolgált, becsülését nem vonta meg azért tőle, mivel talán anyagi bajokkal látta küzdeni.

Legutóbb pedig már maga a törvényhozás is megemberelte magát. Megkezdte anyagi helyzetük rég várt javítását.

Ha ezen intézkedés általános megelégedést nem is keltett a tisztviselők sorai-

ban, de kétségtelen, hogy a legtöbb részben közmegnyugvást keltett.

Megnyugvást keltett azért, mert visszaadta a tisztviselői karnak az önbizalmat; hogy ne várjon mindent az államtól, hanem ők maguk is megtehetik soruk javítására a kezdő lépéseket. És a tisztviselői kar hivatott egyesülete az országos tisztviselők szövetsége már is hozzá fogott a tisztviselői kar sorsának javítására.

Két eszme merült fel. Az egyik a tisztviselői szanatorium, a másik pedig a tisztviselők állami biztosító intézete.

A tisztviselők szanatoriumánál arról van a szó, hogy a tisztviselők maguk erejéből olyan gyógyintézetet létesítsenek, hol megrongált egészségüket a legkevesebb költséggel, a leggondosabb ápolás és orvosi kezelés mellett állíthassák vissza. Aldásosabb intézményt alig képzelhetünk. A legtrikább eset, hogy a tisztviselő idegölő burokratikus munkában töltött 20-30 év után, rá ne szolgálja pár havi alapos, orvosi utasítás szerinti egészség reparálásra. Mert hisz jól esik és nem is fölösleges a minden évben vagy második évben kivethető szabadságidő is, csak hogy bizony a legtöbbüknek nem telik se fürdőre se légváltoztatásra, — drága dolgok azok! hát csak a megszokott módon s a megszokott környezetben unatkozik a tisztviselő üdülés

helyett. Sokan ezért nem is élnek szabad-ságkérő jogukkal, mert úgy sem mozdulhatnának ki otthonukból.

A kellő körültekintéssel és előrelátással megalkotandó tisztviselői szanatorium e tekintetben üdvös változással biztatna a vidéki tisztviselőket első sorban.

A másik egészséges eszme a tisztviselők állami biztosító intézete. A magyar állam közvetlen és közvetett alkalmazottai ez időszertint 200 ezren vannak körülbelül. És pedig 80.000 állami, községi, és megyei tisztviselő, 50 ezer vasutas, 25 ezer posta és távirtda alkalmazott, 2400 honvédtiszt 50 ezer tanár és tanító.

Mikor jut az állam olyan helyzetbe, hogy mindezeknek nyugdíj, özvegyi és gyermek ellátási összegeit is felemelheti, úgy mint most tette a tisztviselők fizetésével? Azt se a mostani tisztviselői kar, de a következő nemzedék sem várhatja be.

Okos elmére és nemes szívre vall tehát azon szép intenció, hogy a tisztviselői kar maga lát hozzá, hogy a megtakarított pénzén az állam hozzájárulása nélkül biztosítja maguknak és hozzátartozóiknak magasabb nyugdíjat. Az állam csupán a biztosító intézet szerepét vállalna magára.

Közkereseti társaságok, bankok és takarékpénztárak hasznot huznak a tisztviselők betéteiből, az állam lemondhatna erről. Az állam megteheti, hogy nem dolgozik nyereségre akkor, midőn tisztviselő

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRCZAJA

Diákkori emlékek.

— A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája. —
Irtta: Dell Toró.
(Folyt.)

Egyszer valami mulatságot, olyan halpaprikásfélét rendeztünk kint „felsőbb engedelem” nélkül. Őszfelé járt ugyan az idő, de hát ez bennünket nem zsenirozott. Megbirkóztunk mi a tavasszal, nyárral ősszel és télrel egyaránt, ha jó kedvünk volt. Javában vigadtunk, mikor belépett az ivóba a pedellus. Valahogy megszimatolta, hogy murizunk. Amint belépett, elkiáltotta magát egyikünk:

— Dugjátok ki zászlónak!

Több se kellett. Megfogtuk és kidugtuk, mint a zászlót, az ablakon. Az öreg úgy kalimpált a csontos kezeivel a levegőben, mint valami szárnyaszegett bagoly.

— Bravó! hangzott erre kívülről egy mély basszus hang. Völgyi volt, a fiatal színész, aki megneszette, hogy az erdőben mulat a diákság, hát nem restelte a

fáradtságot és lekugyagolt. Hisz' csak nemrégizta le magáról ő is az iskola porát és beállt színésznek. Eppen akkor érkezett oda, mikor a „tökalsó” már zászlóként lebegett.

— Bravó! kiáltottak mindannyian, mikor belépett a szobába és gyöngyöző poharakkal kengettük a torkát, hogy a hangja még mélyebb legyen.

Hanem másnap már nem volt ilyen vig kedvünk, mert annak a zászlónak a rúdját a mi hátunkon törték el a jó professzorok.

De hát ezt a kis bolondságot megérte az a nagy muri.

Az érettségi bálók után, amelyek legtöbbnyire a „Pandur-sziget” keilemes nyári termében tartattak meg, rendszeren „nachtumzikot” vitt a minden szépért lelkesedő diákság a bálkirálynéknak. Igaz, hogy annyi szép leány volt mindig ezeken a mulatságokon, hogy bátran „szépség-versenyt” lehetett volna rendezni velük, de a szépek közül is mindig ki-

tudta választani a diák „műértő szeme” a legszebbet és azt tette meg bálkirálynénak.

Egy ilyen bál után egyszer fogták a diákok a bandát és vitték a bálkirálynéhoz. A ház előtt gyönyörű magas nyárfák állottak, amelyek, az imbolygó holdfény mellett is, elsötétítették a tájat. A nagy örömtől, meg a jó bortól is kettőzött már a diákok szeme, hát a bandát véletlenül éppen az alá az ablak alá állították, ahol a mérges papa (a papák mindig mérgesek, ha bálozni kell a leányoknak) aludta már az igazak álmát.

A banda rákezdte és egypár jó nótát elhúzott már, de az ablakokban — a szokáshoz híven — nem gyúlt ki a világ. Ez bosszantotta egy kicsit a diákságot, hanem azért nem távozott. Várta, hogy megjelenjen az ablaknál a bálkirályné. Mikor aztán hiába várta, az egyik odasúgott a primásnak, hogy egy búcsú-nótát húzzanak még. Meg is mondta, hogy melyiket.

Es a banda megint rákezdte, a diákság meg tele torokkal énekelte:

lőinek existenciájáról és családjuk jövőjéről van a szó.

És a két intézmény ha megvalósul, a legmélyebb hála kötelezi az ország összes tisztviselőit azok iránt, akik az Országos Tisztviselők Egyesületében az üdvös eszméket fölvetették. Csakhogy most azután a sok gyakorlati ember el ne akadjon a kivétel nehéz fáradságos munkájában.

*** A képviselőválasztók névjegyzéke.** Az 1899. évi XV. t.-c. értelmében az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke minden évben kiigazítandó, amelyhez szükséges munkálatokat a központi választmány március hó első napjaiban köteles megtenni, hogy az összeírási küldöttségek akkivánat munkákat oly időben fejezzék be, hogy a központi választmány a névjegyzékek összeállítását április hó 15-én megkezdhesse. Ennélfogva a központi választmány közelebb ülést tart.

*** Viszonosság a vármegyék közt.** A vármegyék ma már mind rendelkeznek nyugdíjalapokkal s a nyugdíjjogosultságra nézve az összes vármegyék között meg van a viszonosság. Ha valamelyik vármegye tisztviselője egy másik vármegyében nyer alkalmaztatást, az előbbi törvényhatóságnál eltöltött szolgálatát beszámítják. A községi és körjegyzők is azon fáradoztak már évek óta, hogy ezt a viszonosságot életbeléptessék. Lehetetlen volt azonban a szándékot országosan megvalósítani, mert még mindig vannak vármegyék, a hol a jegyzőknek nincs nyugdíjintézményük. Baranyavármegye községi és körjegyzői legutóbbi közgyűlésükön a nyugdíjszabályzat módosítása alkalmával kimondották a viszonosság elvét olyképen, hogy a mely vármegyékben a jegyzők bírnak nyugdíjintézménnyel s elfogadják a viszonosságot, azokkal paktumot kötnek. Ha Tisza István gróf időt nyer terveinek megvalósítására, a jegyzők anyagi helyzetét alaposan rendezni fogja s biztosra vehető, hogy a nyugdíj úgy is egyöntetű megoldást nyer s gondoskodni fog róla, hogy az ország valamennyi jegyzője bírjon nyugdíjjogosultsággal s a viszonosság meg legyen.

Ki tanyája ez a nyárfás?

Nem hallik be a kurjantás.

Vagy alusznak, vagy nem hallják,

Vagy hallani sem akarják . . .

De már erre kinyílt a mérges papa ablaka és olyan dörgedelmesen, mint egy paraszt égháború, hangzott a szó az ajkairól:

— Eltakarodjanak innen, de mindjártl és ugyanabban a pillanatban megvillant a kezében a „furkos“ is és éppen az ablak alatt álló primásnak fejére ütött le az istennyila.

A primás hirtelen behúzta a fejét a vállai közé, aztán elordította magát:

— Fussál . . . moré! . . .

A banda szétrebbent, de egy félóra mulva már megint a szigeten volt, ahol a diákság folytatta a „murit“ és igaz bácskai szokás szerint, muzsikaszó mellett, még egy érettségi bizonyítványt szerzett mindegyik — az ivásból.

(Végo kör.)

Munkaközvetítés a vidéken.

Az ipari munkaközvetítő intézet, távolabbról nézve, nem látszik nagyon jelentősnek, pedig, ha jól megfontoljuk a dolgot, rá kell jönnünk, hogy az intézménynek mily fontos szerep jut a szociális kérdések megoldásában.

Mennyi munkabíró kéz vesztegel tétlenül; mennyi — sokszor hasznosra fordítható, megkívánt — munkaerő vész el sóhajtások közben, mert nem érvényesülhet; mennyi elégtelenség lappang titokban, mennyi jajkiáltás hangzik el nyíltan azért, mert nincs, a ki a bajt megértené s azt orvosolná.

Ha fővárosunk munkaközvetítő intézete működésén végigtekintünk, látjuk, hogy minő üdvös ez az intézmény; látjuk az áldást, mely nyomában jár.

A munkás elhelyezés azonnal sokkal közvetlenebb lenne, ha ily intézetek a vidéki nagyobb városokban is létesülnének és az illetékes helyeken már foglalkoznak is ezzel az eszmével.

A budapesti intézet főleg a nagyipart szolgálja és a vidékre csak közvetve, kevésbé hat, ellenben a vidéki intézet közvetlen összeköttetést létesíthetne munkaadó és munkás között s azonfelül a kisipart is jobban felöllelhetné működési körébe. Legalkalmasabb volna a munkaközvetítő intézeteket az iparkamarák székhelyein, esetleg ezeknek kebelében felállítani.

Ezek az intézetek igen jótékony befolyásuk lennének a munkaerő egyenletes elosztására; a munkanélküliek ezrei nem özönlének el a fővárost. A munkások megbízhatóbb része biztosabban kaphatna munkát, a vállalkozók kétségkívül a munkaerőt ez uton szívesebben vennék igénybe és az államilag támogatott telepek erre kötelezhetők is lehetnek. Mostani állapotainkban a munkásképzésnek nincs irányítása, nincs vezetés és ebből származik az egészségtelen állapot, hogy míg egy iparágban a munkaerő túltengésben van, addig vannak iparágak, melyekben a legnagyobb hiány mutatkozik. A munkaközvetítő intézetek lehetnének hivatva az érdekelt munkásköröket ez irányban utmutatásokkal ellátni s a munkásképzést helyes irányba terelni.

Azonkívül a munkaközvetítő intézetek kiinduló pontjai lehetnének esetleg a később alapítandó szociálpolitikai hivatalnak, melyeket a külföld már létesített. Ezek működésétől igen sokat várnak, mert közülük, az érdekelt munkásoknak munkásvédelmi, biztosítási, lakás és egyéb e fajta ügyben fölvilágosítást nyújtani. E hivatalok központul szolgálhatnának a szociálpolitikai társaságoknak és egyesületeknek, melyek felolvasások és előadások által a munkások művelődését fejlesztenék. E hivatal termei szolgálhatnának a munkásgyűlések megtartására, munkáskérdések megbeszélésére, megvitatására.

A munkásmozgalmak megszüntetése csak komoly szociálreformok életbeléptetésével érhető el. Egető szükség van a balesetbiztosítás és a betegsegélyezés mielőbbi helyes megoldására, mert a munkások egyetlen tőkéje a munkás ereje és egészsége, a melyet naponként a gépek özöne közt kockára tesz, s melyet ép úgy kell megvédenünk, mint a birtokosnak ingatlanát.

E téren különben nálunk fontos lépések történtek és csak rövid idő kérdése erre vonatkozó törvények hozatala. Ha ezekhez még hozzávesszük a fentjelzett szociális intézeteket is, úgy nálunk a munkáskérdés megoldása egy hatalmas lépéssel előbbre jut.

Hírek.

*** Atköltözés. Könyvnyomdatmat, a „Zombor és Vidéke“ és a „Bácskaer Volksblatt“ kiadóhivatalát f. évi június havában a sóház-utczába, a sóáruda mellélt helyezem át.**

OBLÁT KÁROLY.

*** Március 15.** A zombori független polgárság 1904. márczius 15-én népies jellegű banketet tart a Kaelbv-féle vendéglőben, amelyre a polgártársak minél nagyobb számban való megjelenésre kértnek. Egy teríték (2 féle paprikás és 2 féle tészta) — 60 kr. Jegyek előre váltathatók Mayer István fűszerkereskedőnél és a vendéglősnél. — Az ünnepnek magyar nyelven való méltatására Dr. P a t a j Sándor kéretett fel, Dr. J o v á n o v i t s József pedig szerb nyelven fog beszélni. „Atok veri rég a magyart, hogy az soha össze nem tart“. Márczius Idusát évente a polgári Casinóban ünnepelte a város hazafias közönsége. Hogy e nemzeti ünnep eddig ily szépen, ünnepi hangulattal lett megtartva — érdeme egy bizottságnak, mely azt buzgósággal, lelkesedve rendezte. E bizottság elnökénél volt a márcz. 15-iki serleg, melynek eszméje dr. Donoszlovits Vilmostól eredt, hogy legyen egy jel, egy szimbólum, mely a bizottság magasztos működését és összetartozandóságát jelezzék ez ünnepélyre. Eddig így volt. De nem így lesz ezentúl. Mert a zombori függetlenségi párt elhatározta, hogy külön ünnepeli márcz. Idusát a Kelbly vendéglőben. Elég baj a magyarságra hogy márczius Idusa a helyett hogy összehozná, szétbontja azt. Itt is a személyi tekintetek föléje kerekedtek a magasztos közérdeknek.

*** Egy bácskai földink kitüntetése.** Kirchner Jenő cs. és kir. főhadnagy a 62-ik gyalogezredben, a zombori nyugalmazott Kirchner Károly százados fia, a svéd királyi kard-érem keresztjével tüntettetett ki.

*** Az óbecsei—zombori tervezett vasút** közigazgatási pótbejárás csüörtökön delelőtt volt. A tárgyalást Lázár Lajos műszaki tanácsos vezette a miniszter megbízásából. A 15 tagból álló bizottságban mindent érdekelt képviselve volt. Elnöklő m. tanácsos előadta, hogy az engedményesek a vasutat saját üzembe veszik, függetlenül a bácsmegeyi helyi érdekű vasúttaktól, mért is külön indóház lesz a szttamási út jobb oldalán, azután a titel—ujvidéki vágányon át a vásártérre és onnan egy háztömböt szelve a fő-utca jobb oldalán húzódnék le a Tiszáig a hajó állomás közvetlen közelébe, Reisl bíró a község nevében tiltakozik az ellen, hogy a város utcáin át vezetessék a vasút és kéri, hogy az indóház is a szttamási országút baloldalára téessék. Dr. Tripolszky Óbecse képviselőtestülete nevében szintén ellenzi a fő-utca való vezetést, s mert a vásártért szeli, követel oda szélesebb és több átjárót. Erre meg is adták egy 20, egy 15 és egy 10 méteres átjárót. Ugyan csak az ő felszólalásaira az utcákra és a kapuhoz vezető lejárók is mind szélesebbre vétettek. Végül megállapították, hogy a szttamási útra jövő állomás „Óbecse—vásártér“, míg a tiszta „Óbecse—tiszapart“ nevet fog kapni. Erre az eredményt jegyzőkönyvbe foglalták, az érdekelték aláírták és a délutáni vonattal tovább utaztak a szakemberek.

*** Az új templom ügye.** A róm. kath. kegyuri bizottság egy albizottságot küldött ki kebeléből azzal az utasítással, hogy az érseki kiküldötttel és apátplébánossal kísérelje meg a tárgyalást a világi papáknak bevonásával az új templomnak

lelkiekben való ellátását — avagy ha ez nem sikerülne, úgy az érseki kiküldöttel és a karmelita renddel folytassa az egyezséget az új templomnak a barátok részére leendő átadását. A bizottság hétfőn d. u. 4 órakor tartotta ülését, a melyen a kiküldött tagoknak alig fele jelent meg. A bizottság előtt Fejér Gyula apátplébános kijelentette újólá, hogy a világi papság jelen számarányában nem képes ellátni az új templomot, — az egyház pedig oly szűkiben van a káplánokkal, hogy a lehetlenséggel határos, hogy Zomborban még két segédlelkész kapható legyen. Ezt a bizottság tudomásul vette. Az érseki kiküldött az ülésre nem érkezett meg, mivel a bizottság előbb egyedül az apátplébánossal óhajtott tárgyalni. Ezt már ugyan felesleges volt tenni, mivel az apátplébános a kegyuri bizottsagnak már irásban is kijelentette amit most szóbelileg megújított. A bizottság tehát abban állapodott meg, hogy jövő hétfőn újra összeül arra, a most meg nem hívott érseki kiküldöttet is meghívja, kinek jelenlétében tárgyalni fog újra az apátplébánossal a világi papság ügyében. Ha ez sikerre nem vezetne, akkor fog majd a bizottság a barátokkal tárgyalni az érseki kiküldött jelenléte és közvetítésével. Tehát a bizottság azt határozta — hogy jövőben fog határozni.

*** Szabályrendelet a kéménysepréről.** Bácsvármegye törvényhatósága a kéménysepréről szabályrendeletet alkotott, a melyben az egész megyét 48 sörösire kerületre osztotta, tehát ennyi kéményseprői állás van. A kéményseprőket az alispán nevezi ki. Minden kémény havonta egyszer tisztítandó, a miért a házigazda kéményenkint 10 fillért tartozik fizetni vagy állagos évi bért.

*** Vidéki városok adóssága.** Legközelebb magyar városaink egy nagy részének anyagi helyzetét, úgy, mint az a múlt évben fennállott; legközelebb egyben a szükséglet fedezésére igénybe vett pótdadó-kulcsot is:

A város neve	Adósságnak összege koronákban	Ingtalanai értéké koronákban	Községi pótdadó %ban
Kassa	7972660	11994694	64
Baja	1793080	2506090	79
Zombor	1648000	5488699	50
Temesvár	4847674	8983180	35
Kolozsvár	8069921	9826859	62
Debreczen	10445676	56629793	38.5
Ujvidék	1570000	4977237	60
Szeged	19605292	35607564	50
Selmeczbánya	1564000	2496090	78
Győr	5934400	9186436	58
H.-M.-Vhely	2773282	5493695	66
Pécs	6640414	9726442	55
Sopron	6718000	6920854	62
Versecz	2697000	7018505	75
Komárom	2090000	3582816	83
Pancsova	2947000	2334687	80
Nagyvárad	7664600	10312276	47
Szabadka	7525000	35078935	53.5
Pozsony	9831201	13780362	30
Kecskemét	12574000	8678814	15
Marosvásárhely	2070000	1869650	83
Szatmár	3769000	8597585	84
Arad	6512610	7878385	61

Összesen oca 140000000 280000000 62.6%
átlag

Zombor városának anyagi helyzete, mint a kimutatásból látható, még egyike a legkedvezőbbeknek a vidéki városok sorában, melyeknek jó szerencsésük nem juttatott nagy kiterjedésű földbirtokokat. Városunk pénzügyi gazdálkodása — mint látjuk, — helyes nyomon halad.

*** Elmozdított ügyvéd.** Nagy feltűnést keltő ítéletet hozott a szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága, amely Paukovich Andor elnök, dr. Liposencsits Lázár, Gyelmis Gerő, dr. Vécsei Samu és dr. Schaffer Mór választmányi tagokból állott. Klein Henrik ügyvédet az 1874. évi 34. t. c. 68. §-ának a) és b) pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben vétkosnek mon-

dották ki és ezért az ügyvédség gyakorlásától való elmozdításra ítélték. Az elmozdítás alapjául egy fenytő per szolgált, amelyet Klein Henrik ellen dr. Balogh Lajos tett folyamatba Patarsich Jánosné megbízásából, de amely fenytő per megszüntetéssel végződött. Az iratokat mégis áttették az ügyvédi kamarához, amelynek fegyelmi bírósága az abban foglalt bizonyítékok alapján Klein Henrik ellen a legszigorubb büntetést alkalmazta.

*** O-Kanizsa hetivásárt kér.** O-Kanizsa a földművelésügyi miniszteriumhoz folyamodott, hogy az második hetivásárt engedélyezzen. A szakkörök erről kedvező felterjesztést intéztek a miniszterhez.

*** Személyi hir.** Schmausz Endre főispán két napig Apatinban tartózkodott.

*** Kupuszina új plébánosa.** Lajthay János plébános és kiváló pedagógus halálával megüresedett kupuszina plébániára a kalocsai érsek felterjesztésére a m. kir. földművelésügyi miniszterium Kürössy Antal bajai káplánt nevezte ki plébánosnak. Az új plébános szül. 1858-ban Kunfélegyházán; pappá szenteltet 1883-ban Kalocsán. Lelkészkedett Horgoson, Óbecsén, Topolyán, Ókanizsán, legutóbb Baján. Itt érte őt a szép kitüntetés, mely őt Bács megye egyik nagyobb magyar községének lelkiügyei élére állította.

*** Pokolgép a postacsomagban.** Óbecsének, mint majdnem minden héten, úgy e hétre is meg van a maga szenzációja: A város egyik tekintélyes ügyvédje pokolgépet kapott a postán, amely hogy nagyobb szerencsétlenséget nem okozott, csak a higgadt, lassu felbontásnak tulajdonítható. Az eset a következő: Somogyi Dezső óbecsei ügyvéd a postával Adáról csomagot kapott Völgyi Sándor nevű postai feladótól, azzal a jelzéssel, hogy tartalma minta. Somogyi gyanutlanul elhozatta a postáról a csomagot, ami két és negyed kiló súlyú volt s az iradáiban kezdte a személyzet előtt felbontani. A külső boríték eltávolítása után vászonburok következett vékony zsineggel átkötve. Ez rejtette a pokolgépet, amely úgy volt a vászonhoz erősítve, hogy ha azt lerántják, elsül. Szerencsére Somogyi igen higgadt ember s zsebkésével lassan fejtette le a vászonborítékot, miközben észrevette, hogy egy vashenger a tartalom, Ennek végén rugószerkezettel kis kalapácsforma volt zsineggel a vászonborítékhoz ragasztva. Ha ezt megrántották volna, a kakas a gyutacsra üt és tüzet gerjeszt. A gyanus szerkezetű gépet azonnal átvitték a csendőrséghez, amely a nyomozást megindította a feladó ellen. A furcsa ügyvédi honoráriumnak híre csakhamar befutotta a várost s mindenki csodálkozott rajta, hogy Somogyi ügyvéd kap ilyet, aki a közélet harcában, társadalmi mozgalmakban egyáltalán részt sem vesz. A csendőrök még aznap Adára mentek, hogy ott a feladó nyomára jöjjenek. Érdekes, hogy a múlt évben hasonló pokolgépet találtak Zomborban elhelyezve a honvédkaszárnyában.

*** A juristabál tiszta jövedelme** 900 K volt, amit a rendezőség elküldött a Bács megyei Körnek.

*** Kormánybiztos Szóntán.** Mint értesülünk a szóntai zsendülés alkalmából a kormány, kormánybiztos kiküldésének eszméjével foglalkozva, oda nem-sokára arra hivatott egyént kiküld a viszonyok sanálása céljából.

*** Csillag Teréz Baján.** A bajai kereskedő ifjak egylete e napokban igen sikerült művész estélyt rendezett, melynek ténypontja Csillag Teréz a Nemzeti Színház művésznőjének remek játéka volt. Az estélyen részt vettek még: Heidelberg Albert zongora művész, — Schwenyer

Sándor opera énekes és Dayka Balázs a Vigszinház tagja.

*** A tanítók és a tejszövetkezetek.** A délmagyarországi tanítók Egyesülete országos mozgalmat készül kezdeményezni azon célból, hogy néptanítók hivatásuknak a községekben tejszövetkezetek alapítását és vezetését, a miért is a választmány azt kéri a kormánytól, hogy az országszerte szervezzen tejgazdasági tanfolyamokat, hol a tanítók a szakismerteket elsajátíthatnak. A földművelésügyi miniszteriumban kedvezően fogatták és kiláltásba helyezték annak támogatását.

*** Palics fürdő kiépítése.** A budapesti „szabadalmazott parafa és parafa-kőépitményi részvénytársaság” — mint értesülünk — Palics-fürdő kiépítésére illetve modern nagy fürdőhellyé való emelésére vonatkozólag Szabadka városának, mint fürdő tulajdonosnak, kettős ajánlatot tett. Az első ajánlat szerint Palicson emeltnék egy két emeletes főépület, két nagy szálloda, egy hideg és egy meleg vízgyógyintézet, egy igazgatósági épület, egy étteremi és egy kávéházi épület, egy gépház, egy férfi és egy női uszoda, egy vásárcsarnok két jégveremmel, egy gőzfürdő-épület, egy víztorony, egy zenepavillon, egy tekepálya. Bevezettnék továbbá a villanyvilágítás és az egész fürdő-telep kikapcsolhatnák. A részvénytársaság mind-ezekért kapna Szabadka városától 55 évig évenként 56.000 koronát. Ezen idő letelte után az épületek Szabadka város tulajdonába mennének át, de a részvénytársaság maradna 60 évig Palics-fürdőnek hasznobérlője, a mely idő alatt évenként hasznobér fejében fizetne Szabadka városának 58.000 koronát. — A második ajánlat szerint Szabadka városa 42 éven keresztül fizetne a részvénytársaságnak évenként 56.000 koronát, ez idő elteltével az épületek átmennének Szabadka város tulajdonába s a város már a kezdettől fogva tetszése szerint kezelné a fürdőt. A részvénytársaság az építkezéseket még az idén áprilisban megkezdene és az összes építkezéseket két év alatt befejezné.

*** Hajnal Piroška.** Óbecsén — mint levelezőnk írja szombat reggel Mihály Sándor községi jegyző lakásának kapu bejáratában egy kis csecsemőre bukkantak. Az ártatlan csöppség, aki 2—3 napos lehet, rongy pokróczba volt pöltyázva. A rendőrség megindította a nyomozást. A kisedet pedig addig is, amíg ráakadnak az anyjára, Hajnal Piroškanak keresztelték meg vasárnap reggel a katolikus templomban.

*** Munkás-házak.** Ó-Becsén, mint lapunknak jelentük, az állam által nyújtott segélylyel 16 szegény munkásember részére építenek munkáslakást. Az építéshez tavasz nyitásával hozzákezdenek.

*** Megbízás.** A földművelésügyi miniszter Sváb János gazdasági szaktanárt megbízta az állami kertmunkás iskola felügyeletével.

*** A máv. köréből.** A magyar állami vasutak igazgatósága Bossányi György szegedi alfényököt Priglevica Szentivánra, állomásfőnöknek nevezte ki.

*** Kis gyermek halála.** Halálos szerencsétlenség történt tegnapelőtt Csataalján. A csataalja-garai úton egy magas út mentén több kis gyermek játszadozott. A kis gyermekek lefutottak az árokba, hogy abban elbújjanak. Ebben a pillanatban az árok fölötti part leszakadt és két kis gyermeket maga alá temetett. Játsszótársaik szerencsétlensége fölött a többi gyermek megrémülve, sikoltozni kezdett, mire a közelben dolgozó munkások oda-siettek. A romok alul az öt esztendő Wetzstein Pétert súlyos sérülésekkel még élve, de a hat esztendő Michaisz Rozáliát agyonnyomva, holtan húzták ki.

* **Szabadelvűpárti szervekedés.** Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki szabadelvűpárt végrehajtóbizottsága a bizottság tagjainak ugyszólván teljes részvétele mellett Szlávy János kir. közjegyző elnöklésével értekezletet tartott, a melyen a város szabadelvűpárti országgyűlési képviselője, Rohonyi Gyula is résztvett. Az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy a liberális pártot újból szervezi és ebből a célból a legintenzívebb működést fogja kifejteni.

* **Szoczialisták Apatinban.** Ahol eddig a szoczialisták nem bírták a lábukat megvetni, a hatóság éber felügyelete miatt — mint értesülünk, most Apatinban óhajtanak gyűlést tartani.

* **Az állatok betegségei állása Bács-Bodrog varmegyében 1904 febr. 28-ig.** Vesztség: apatinij. Szonta 1 u., bácsalmási j. Jankovác 1 u., bajai j. Gara 1 u., hód-sági j. Parabut 1 u. Takonykór és bőrféreg: topolyai j. Kis-hegyes 1 u., Zenta v. I. ker. 1 u., II. ker. 1 sz. Rühkor: ujvidéki j. Okér 1 u. ló, zentai j. Okanizsa 1 u. ló. Sertésorbán: bácsalmási j. Bácsalmás 1 u., bajai j. Csávoly 1 u., Gara 1 u., topolyai j. Bács-topolya 1 t. Sertésvész: bácsalmási j. Mélykut 1 m., bajai j. Bátmonostor 1 u., hód-sági j. Hód-ság 1 u., Karavukova 1 u., kulai j. Overbász 1 sz., németpalánkai j. Szilbás 1 u., óbecsei j. Bácsföldvár 2 u., Óbecse 1 sz., Turia 1 u., titeli j. Káty 1 sz., ujvidéki j. Osóvé 1 u., Temerin 1 t., zombori j. Nemesmilics 1 u.

* **A Duna áradása.** A Duna összes mellékfolyóival egyetemben folyton árad. Hozzájárul ehhez az immár két nap óta főleg a felsővidéken tartó havazás és esőzés. A folyammérnöki hivatal jelentése szerint a Duna az egész szakaszon árad s az eltart még jó ideig. A felső vidéken különösen a Garam és Vág árad erősen, már mind a kettő kilépett medréről, de az óvintézkedéseket idejében megtéve, veszedelemtől tartani nem kell.

* **Dr. Platz Bonifác utazása.** Dr. Platz Bonifác szegedi tankerületi kir. főigazgató, mint értesülünk, egyiptomi utjáról immár visszatért és hivatalát újból elfoglalta.

* **Csonopla község képviselőtestülete** február hó 22-én tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, a mely a község kezelése alatt levő összes pénztárak 1903. évi számolásai megvizsgálatván a nagyszámban megjelent képviselők által kifogástalanul egyhangulag jóváhagyatott.

* **Egy községi jegyző megjutalmazása.** Deak Andor Csonopla község fáradhatatlan jegyzőjét a vármege alispánja az 1903. évi utadói sikeres beszédese körül kifejtett tevékenységeért harmincz korona jutalomban részesítette.

* **Uj gyár a Bácskában.** Fischer Aladár bajai lakos kezdeményezésére. Magyarországon még eddig nem létező esontdizsmű, celluloid és fésűgyár részvénytársaság van keletkezőben. A tárgyalások egyelőre az illető pénzcsoporttal folyamatban vannak és remélhetőleg rövid időn belül befejezést is nyernek. A gyár elhelyezésére nézve ugyan döntés eddig még nem történt, de minden valószínűség szerint kellő támogatás mellett a Bácskában fog létesülni.

* **A sebeshajtás áldozata.** Mult év augusztus 16-án a b.-madarasi búcsú alkalmával történt, hogy Aspitz Pál kocsis legény sebes hajtással, erősen vágatva kocsijával a búcsú sátrai között járkáló tömeg közé hajtott és a lovak két kis gyermeket, Jánoska Vilmos másfél éves fiút és Jánoska Zsuzsanna 8 éves leánykát elgázolták, a kik közül különösen a kis fiu igen súlyos sebeket szenvedett. A kir. törvényszék a vigyázatlan kocsis bűntudatáért tegnap tárgyalta dr. Kovács Gyula elnök-

lete alatt és vádlottat gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében bűnösnek mondva ki, őt egy havi fogház és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben ugy az ügyész, valamint a vádlott is belenyugodtak.

* **Reform a posta- és távirókezelő kvalifikációja terén.** Az állami tisztviselők minősítéséről szóló törvény azt rendeli, hogy a posta- és távirókezelői álláshoz érettségi vizsga szükséges. A kereskedelemügyi miniszter ezt a rendszert meg akarja változtatni akként, hogy a posta- és távirókezelői állás ne legyen ily magas előképzettséghez kötve, hanem inkább a szakbeli gyakorlati kiképzésre fektessék a főszűrt. Ennek megfelelőleg a posta- kezelői szolgálathoz felvesznek tízennégy éves fiukat, a kik képesek letenni az előirt felvételi vizsgát. Iskolai előképzettségüket figyelembe se veszik a felvételi vizsga sem lesz valami nehéz, csupán azt akarják tudni, hogy az illetőnek van-e annyi elemi ismerete, hogy a szakképzésben tovább haladhasson. Aztán maga a postahivatal fogja kiképezni az ifjút, kizárólag a postai kezeléssel járó tudnivalókra. E reformra nézve most folynak az előmunkálatok. A postai és távirókezelési szakokra, valamint a főtisztviselői állásokra a magasabb kvalifikáció ezután is megmarad.

(A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze mag-szükségletét Mautner Odön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 1)

Nyers bastsejlem 9 fnt 90 krtól 43 fnt 25 krig egy teljes ruhához való szöv-
vet portómentes és
már megvámozva, házhoz szállítva. Dús mintaválaszték postafordulattal. (5.)

Henneberg selyemgyára Zürich.

Minden családnak

aját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta kávé

szabadna pótlékul használnia
mindennapi kávéitalhoz.

04.1/b

Színház.

Szombaton f. hó 27-én szintársulatunk hangversenyt szineloadással rendezett. A közönség rendkívüli érdeklődést tanúsított egyrészt a hangverseny iránt, másrészt pedig a szindarabok iránt is, melyek közül a kettő (első és harmadik) tempera-

mentumos, szellemes és a jelenlegi szerb drámaírók jelesének, a szintársulat igazgatójának Nusics Braniszláv urnak tollából valók. A hangverseny műsora Rossini, Gounand, Verdi, Andran, Mayerber és Mascagni ének és zeneszerzeményeiből állott. A zenekar, valamint az énekar is jó készütségüket bizonyították be. Szpásiesné kedves énekével, szép hangjával és pompás énektudásával tomboló vihart idézett elő. Jurisics énekelte nem egészen biztos iskolával, de szép zenei izléssel, s kristály csengésű, nagy terjedelmű hangjával szép sikert aratott. Ullrich karnagynak biztos és mesteri zongora kísérete teljesen rászolgált meleg elismerésre, habár ebben nem részesült.

A szineloadások közül az elsőben „Gyermekeink“ cím alatt, a szerző szinpadra viszi naiv gyermekjáték alakjában, a modern családi élet hibáit s azokat finom célzattal kigúnyolja. A sajtóságos darabnak két gyermek szereplője, az író kis leánykája és Markovits színész kis fiacskája olyan művészi alakítással játszott, hogy eredetiségükkel és fesztelenségükkel elért hatást, valódi színészek is megingyelhettek. A közönség nagy óvációkban részesítette a szerzőt és a bájos kis szereplőket egyaránt.

Második szindarab, Vergának „Paraszt-becsülete“ nem nagyon tetszhetett, mert ennek a darabnak csak akkor van értéke, ha tisztán mint operát adják, mivel drámai cselekménye nagyon gyenge, hogy ének és zenekar nélkül is hatást gyakoroljon.

A harmadik szindarab szintén szinigazgatónk jelles tollából való. Címe „Öregkorban“. Ennek az egy felvonásos vígjátéknak ismét családi tűzhely képezi a tárgyát, s benne az író szeméink elé állítja egy öreg házaspárt multjának való elmélkedésében, a melynek az adja a komikumot, hogy a nő férjének fiatalkori kabátjában egy szerelmes levelet talál, emiatt összevesznek s elválásra határozzák el magukat, a mivel azonban unokájuk születése hírére felhagynak és érzélgősen kibékülnek. A darab nagy impressiót keltett a nézőkben. A két szereplőnek Lukicsnének és Dobrinovicsnak a stylus teljes magasságán álló előadása minden elismerést érdemelte meg. Az előadás végén a szerzőt ismét hívtak a lámpák elé.

I—s.

Irodalom.

— **Kakas Márton.** A vidámságnak és elmésségnek valóságos tüzijátékát produkálja ezen a héten is a Kakas Márton. Képei és irott apróságai egyaránt olyanok, hogy a legkomolyabb kritikánál is jobban megvilágítják a politikai és társadalmi élet új eseményeit. Az első oldalnak kacagatóan mulatságos képét, a mely a szinfalak mögött készülődő obstrukciót figurázza ki, Linek Lajos rajzolta. A másik színes képét, a budapesti háziur remek típusát, Jeney Jenő festette meg annyi humorral és annyi igazsággal, hogy szinte magyarázó szöveg nélkül is megértene mindenki, hogy mit akar mondani. Ház Miklós ezen a héten is két pompás képpel szerepel a Kakas Márton rendezésében rajzoló közt, a kik közül Bér Dezső sem marad el a maga finom elmés rajzaival. Az irott részben is van egy csomó apróság, a mely nemcsak elmés és mulatságos, hanem valósággal művészi is.

— **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok terén, feltűnést keltő díszművet fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándékkul kedveskedni. Címe: A Magyar Festőművészet Albuma, és gyönyörű foglalatra lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytól és Mányokitól kezdve a je-

tenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepciójú díszmű. Ötven nagyszabású magyar festmény fogja e díszmunkát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándéknak megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra. A „Pesti Napló“ előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 27.

— **A színház.** Meglepően díszes. A színház kilenczedik száma, a melynek szórakoztató és érdekes szövegrészét tízenyolcz kép ékesíti. Szentgyörgyi, Feiks és Szaday pompás torzrajzain kívül négy színházi jelenet és tíz művész képe van a csinos kiállítású füzetben, a mely a következő érdekfeszítő tartalommal jelent meg: Lucentius: A lyukszem, Fischer Tódor: A kettős színház problémája, Justus József: Amerikai színházokról, Uray Dezső: A színészet rabszolganői. — A színházi hét! újdonságai. Rudnyánszky Gyula költeménye, Szűts Dezső: Levelek és A vidéki színházokról.

75. szám,
1904. vegh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatinai kir. járásbíróságnak 1903. évi V. 393/1 számú végzése következtében dr. Paukovits Andor ügyvéd által képviselt Krausz Miksa, Nevoza József gombosi lakos ellen 124 K 65 fill. s járulékaai erejéig 1903. évi okt. hó 26. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 680 kor. 20 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: bor, butor, ágyneműek és jégszekrény nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az apatinai kir. járásbíróság 1903-ik évi V. 393/3 számú végzése folytán 124 kor. 56 fill. tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 31. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig megállapított költségek erejéig Gomboson alperes lakásán **1904. évi márczius hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Apatinban, 1904. évi február hó 20. napján.

OLÁH,

kir. bír. végreh. jrtó.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon!

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kúszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok hőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megteremsz nincsen oly ház, melynek fala mellett a legkevélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladáatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretelésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Csalhatatlan csodálatos eredmények.

Wilhelm Ferencz úrnak, gyógyszerész, cs. és k. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

London.

Evek óta használom az Ön Wilhelm-féle antiarthritischen antirheumatischen vértisztító-teáját, mely egyedül heves rheumától megszabadítani tudott.

Teljes tisztelettel: **C. F. Dorn.** London, 46. Museum Street, British Museum közelében.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és k. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Orosmező.

Nem hagyhatom, hogy uraságodnak legmélyebb köszönetemet ne nyilvánítsam: a nekem küldött Wilhelm-féle antiarthritischen antirheumatischen vértisztító-teáért, miután teljes két éven keresztül lábaim rheumatikus fájdalmaim voltak és az Ön vértisztító-teája által ettől megszabadultam, amit eddig és ezentúl is a könönségnek tudomására hozom. (8)

Alázattal **Heinrich Ruhestörer,** Steuersammler.

1 esomag 2 korona innen szállítva 1 posta küldemény, 13 doboz 24 korona díjmentesen minden m. kir. postáállomáson.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E. 477. jelige alatt a következő címre: **Annouen-Abteilung des „Mercur“ Mannheim.**

Minden hölgy használja a FEEOLIN-t.

Kérdezze csak házi orvosát, hogy a „Feeolin“ nem-e a legjobb kosmetikai szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legtisztálatlanabb arc és a legcsunyább kezek előkelő, tiszta finomságot és alakot nyerhetnek „Feeolin“ használatával. A „Feeolin“ egy 42 legnemesebb és legfrissebb növényből előállított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc reddői és ráncjai, borotkái (Mitesser) és arcpörse-nékek (Wimmerli) stb., a „Feeolin“ használatával nyomtalanul eltűnnek. A „Feeolin“ a legjobb hajtisztító — hajápoló — és hajszépítő szer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „Feeolin“ egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. Aki a „Feeolin“-t állandóan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénz azonnali visszaadására, ha a „Feeolin“ használatával nem sikerül. Egy darab ára 1 korona, 3 darab 3.50 korona, 6 darab 6 korona, 12 darab 7 korona. Egy darab utáni portó 20 fillér. 3 darabon felül 60 fillér. Utánvétel 60 fillérrel több. Megrendelhető **FRITZ M. Bock** árban: Bécs, VII., Mariahilferstrasse 22.

Megifjodás és az élet meghosszabbítása

Érhető el a híres dupla Volta-kereszt viselésével. Azoknál, akik a dupla Volta-keresztet állítanak viselőik, a vér-és idegrendszer normálisan működik, az érzékek megerősödnek, a mi általánosan kellemesebb érzést okoz, a testi és szellemi erő jobban kifejlik, úgy, hogy általában egészséges és boldog állapotba és ezzel kapcsolatosan az úgy is oly rövid emberi élet meghosszabbítása érhető el. A gyöngye em bereknek nem lehet elég gyakran ismételní, hogy a Volta-keresztet mindig viseljék, mert ez megőríti az idegrendszer, fel frissíti a vért és az egész világban a van immar ismerve, hogy a következő

bajoknál felülmulhatatlan szer: **csusz 25 köszvény ideg, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, apáttság, asztma, göresök, ágybavizelés, hőrbetegség, aranyér, gyomorhaj, influenza, köhögés, süharség, fülzúgás, fej és fog fájtás stb.**

Nők, leányok kritikus időkben mindannyiunknak jó a Volta-keresztet, mert ez csak nem csökkenti a fájdalmakat a villamos áram megújítja a legcsodálatosabb eredményektől, a melyet már annyit fiatal évek óta kóstoltak halálra a havi bajok kritikus idején.

Darabja csak 4 korona.

Volta-áramok hasonló ára. Szétküldés csak a pénz előleges behatárolása után van és bérmentve.

- 1) Párosodás és életvilágosság.
- 2) Ombilic tonura.
- 3) A tüdő és a tüdőszegély.
- 4) A tüdő és a tüdőszegély.
- 5) A tüdő és a tüdőszegély.

A. Dr. Sanden féle vi lamos öv

Wife an gyógyítja: a csúsz, a köszvény minden tagban idegességet, álmatlanságot és étvágytalanságot, influenza és a norfumbetegséget, idegbetegséget, hiszterikus nyavalya törést, szapadságot, szelítést, hátramezajt, göresöt, szivdobbogást, vertodulást az agyba, szélütést, hypochondriát, asztmát, szizigás, hideg kezeket és lába at, agyhárvizelést, hőrbetegséget, há és telegzést, kölköt, fogfájást, női betegséget stb. Ott a hol más minden hibavető volt, tessék megkísérlni a

Dr. Sanden-féle villamos övet.

Minden gyöngye férfi, asszony és gyermek viseljen Dr. Sanden-féle villamos övet! Ez meg ezer meggyógyult bizonyítja a nagy szerű eredményt, nem csak a tüdő, de a hasüregben is. Ám darabonként 10 koroná.

Szétküldés csak a pénz előleges behatárolása után van és bérmentve. Megbízhatókat tessék a következő címre intézni:

Leopold Epstein
Basel (Svájc), Finkenbergrasse 21.
*velekre Brajczba 25 fillérrel, levelezőlapokra 10 fillérrel kevesebb.

Elsőrendű

Cocuszir

teljesen szagtalan

egy kiló 60 krajczár

Engel Mórna,
Zombor.

Szőlőoltványok,

melyek megeredéseért felelősség vállalattatik!

Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból teljesen fajtiszta, tökéletesen forrott, dus gyökerezésű példányok szokványminőségben, mérsékelt áron. Tavaszai szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnel.
Medgyes, N.-Küküllő megye.

TULAJDONOS: CASPARI FRIGYES
okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Batbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója. N.-Küküllő vármegye v. szőlészeti biztosa stb.

Longas szőlőoltványok szintén mérsékelt áron.

! Készlet egy millió!

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Neuwuchs der Haare!

Kein Kahlkopf mehr!

Ein bemerkenswerthes Cosmectium, welches Mann, Frau und Kind gleichwohl Kopfhaar verleiht — Wertvollste das Aussehen der Haare, beschleunigt Schuppen, Kopfschmerz und macht jedes Haar schwarz, lang und seidenschmelzig. — Fröhlichste ergiebige Haar erhält ohne Färbung seine natürliche Farbe wieder.

Unter dem Namen „Lovaerin“ ist in America ein Cosmectium gefunden worden, welches ein rein pflanzliches Product und für die harte Kopfhaut vollständig harmlos ist.

Es gibt keinen Grund, weshalb Sie oder Ihre Kinder kahl werden, wenn Ihr Haarwuchs haben sollten. Gesundes Haar ist als Schutz sowohl

Sommer als Winter nochwendig und ohne gesund. Haarwuchs sind Kinder od. Erbochlene stets Erfolge unterworfen. Krankheit d. Mutter oder des Kindes paralytisch oft die Haare wuchs in und die Haare braucht Jahr um diesen Zustand zu erlangen. Wer könnte aber an den Eigen schaften die wunderbaren Mittels weisen bei den Tausend von Mitteln, welche mit von Medicinen begeben werden. Gleichwertig aber allen Zweifeln erhaben ist.

In einem Kuffchen erregenden Art ist das „Merckwürdige-Cosmetische Centralblatt“, Wien, Nr. 54 vom 27. December 1901 berichtet unter Auführung konkreter Fälle der bekannte Wiener Arzt Dr. med. H. Kallisch über seine Versuche und die glänzenden Resultate, die er mit „Lovaerin“ erzielte. Es gibt nicht diesen interessanten Mittheilungen mit unüberleglicher Klarheit hervor, daß wir in „Lovaerin“ ein ganz hervorragendes und unentbehrliches Mittel gegen Ausfälligkeit, Haarausfall und Schuppen besitzen.

Es gibt keine Gutfürdigung mehr für Schuppen, Haarausfall oder Ausfälligkeit, wie obige Mittheilung deutlich zeigt.

Einige Urtheile von Aerzten:

Ihr „Lovaerin“ hat hier in sechs Fällen von Seborrhöe (Schuppenbildung) mit Effluvia (Haarausfall) die Kopfhaut so glücklich wieder hergestellt und wurde bei Anwendung dabei 3 bis 4 Wochen lang in jeder Hinsicht als Mittel für die Haare, die sich nach „Lovaerin“ zu bilden begannen, als ein Mittel bezeichnet. — Mit dem von Ihnen erhaltenen „Lovaerin“ habe ich in vier Fällen von Seborrhöe, begleitet von Seborrhöe, Haarausfall, ich erkrankte, Befreiung erzielt und habe dabei in meiner Praxis stets gute Erfolge erzielt. Ich bin sehr dankbar für diese Mittheilung und hoffe, daß Sie auch weiterempfehlen werden. Die Dr. med. H. Kallisch (Wien). — Mit dem „Lovaerin“ habe ich in sechs Fällen von Seborrhöe, begleitet von Seborrhöe, Haarausfall, ich erkrankte, Befreiung erzielt und habe dabei in meiner Praxis stets gute Erfolge erzielt. Ich bin sehr dankbar für diese Mittheilung und hoffe, daß Sie auch weiterempfehlen werden. Die Dr. med. H. Kallisch (Wien).

Dr. med. H. Kallisch, Wien, VII. Maria-Theresien-Str. 33.

Gyomorbajosoknak.

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghülése vagy túlterhelése, hiányos nehezen emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbajuk van, u. m. katarus, gyomorgöres, gyomor fájdalom nehéz emésztés vagy elnyálkásodás — nagyon kitünő házi szer ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendőn át ki van próbálva.

Ez a Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos füvekből jó borral van készítve, képezi, erősíti az ember emésztési szervét. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásosan közeleget egészséges vér képződéséhez.

A gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már csirájában elfojtja. Azért nem kell késedelmenni, idejekorán használni.

Jelenségek, u. m. főfájás, büffögés, égetés, puffadság, rosszullét hányással a melynek dült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy két ivás után már eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következménye: sorulás, kolik fájdalmak, szivdobogás, álmatlanság, vérsűrűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan eltűntetnek.

A gyógyfüves bor az emészthetlenséget megszünteti a könnyű székelés által, rossz anyagokat a gyomor belekből eltávolítja.

Beesett, sápadt, kinézés, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Elvágyhiány, idegesség kimerülés, rossz kedélyállapot, egy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életort újból fölvillanyozza.

A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást előmozdítja az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a fölzgatott idegeket és új életkedvet szerez. Számos elismerés és hálairat bizonyítja ezt.

Gyógyfüves bor 1 lit 50 kr. és 2 fros üvegekben kapható: Zombor, Nezes-Militics, Csonopla, Kernyája, Uj-Szivacz, O-Szivacz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló, Priglevica-Szt. Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova, Sztanisits, Bajmok, Pacsér, O-Morovieza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegyes, Szeghegy, Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torass, Kis-Kér, Bács-Szt. Tamás, Dárda, Kácsfalu, Vörösmark, Bán, Baranyavár, Lőcse, Muukács, Duna-Szekesd, Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikity, Bács-Vaskut, Bács-Monostor, Szerelme, Baja, Szabadka, Esszék, a gyógyszerárakban, s valamennyi kisebb-nagyobb magyarországi helységben osztrákmagyar gyógytárakban.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausztria-Magyarország minden helységébe küldenek.

Ugyisint küld T e m e s v á r y J ó z s e f zombori gyógyszerész 3 és több üveget növényborból, eredeti áron Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Óvakodjunk az utánzásoktól!

Kizárólagosan csakis **Hubert Ullrich-féle** gyógyfüves bort kérjün k

Gyógyfüves borom nem titok; alkotórészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Glycerin 100,0 vörös bor 240,0, (Ebereschensaft) Nyárfamedv 150,0, meggymedv 30,0, Mannanna, 30,0, kömény, annanas, Honagyökér, amerikai erdőgyökér, Enciagyökér, Kalmussgyökér és 10,0. Ezen alkotórészet keverjük!

Cs. és k. udvari szállító.

Fernolendit

ezipőfénymáz legjobb fénymáz a világon és kenőcs világos és fekete cipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Régi vagy foltos sárga vagy barna bőrből való cipő „Lyosin“ (pompafénymáz) egész új szint kapnak.

Alapított 1832. Gyárlaktár BÉCS I. Schulerstrasse 21.

Mindenhol kapható.

Szőlőbirtokosoknak és mezőgazdáknak

- Akáczfából hasított szőlőkarót,
- Akáczfa kerítési oszlopot,
- Akáczfa komlóoszlopokat,

Bognároknak

- Akáczfa kerékküllöket,
- Akáczfa gömbfát,
- Akáczfából nyersen vagy félig kidolgozott kocsirészeket a legjutányosabb áruk mellett ajánlunk, ugyanitt mindennemű fák olcsón kaphatók.

Volf és Trostler, Ujvidék.

Iroda: Duna-útoza 7. sz.

Fatelap: Örménytöltés mellett.

A m. kir. államvasutak gégyarának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület Vaczi-körut 32. szám
ajánlja a magyar királyi államvasutak gégyarában készült új szerkezetű
gőzeséplőkészleteket, ipari célokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENIUM

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő
aratógépeket, valamint egyéb mező-
gazdasági eszközöket.

Képviselő: GUBA JÓZSEF Bács-Topolyán.

Szerény kereskedő fiatalember teljes ellátást keres

a Kossuth Lajos utca közelében, ke-
resztény családnál, márczius 1-től eset-
leg 15-től kezdve. Érdeklődők címét,
e lap kiadóhivatala továbbítja, „Pontos
fizető” jelige alatt.

Unghváry László
(Czegledi) 300 holdas bor-
termő szőlőtelepének, továbbá
gyümölcs- és szőlőfaiskolájának
árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczár-
tól felfele nemes csemeték, 2 forinttól
felfele sima és gyökeres szőlővesszők;
továbbá — 16-18 forinttól felfele saját-
termésű rendkívül finom újborok kap-
hatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték.
Tessék árjegyzéket (borról is)
kérni.

Ne vegyen senki hangszert.

míg Reményi Mihály műhangszerész es. és kir. szabadalom-
tulajdonos, a „Magyar Királyi Zene-Akadémia” szállítója 315.
ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta,
mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király-
utca 44/H.

K i l o g r a k o r o n a	P ö k ö l t k a v é 2 k o r o n a t ó l f e l j e b b
Reklam kávé Samos far tiszta	1.80
Superior háztartási kávé tiszta i.ú	2.—
Jamaika nagyszemű világos	2.20
Domingó előkelő jó kávé Java faj	2.40
Ceylon Salvador Cuba faj	2.60
Java kávé liberált n. óriás nagy	2.40
Legf. Malabar vagy Martin k.	2.80
Legfinombb és nagyszemű Cuba	3.20-6l
Portorico, Moeza vagy arany Java	3.60-5
Gyöngykávé minden faj	3.0-6l 3.60-g

4½ kilós csomagokban, ha több félé is bérmentve
küldünk bá hova, postadíjert számunk 42 és 72 fill.
esomagonként. Csomagolás, szállítási díj nem számít-
unk. Minden vevőnk kapsz ajándékba egy h-zsziak
beküldendő bármely képfénykép után előnyöságu
fényképet és csak a díszes biokirozó papír keret
és vámet számunk 3 koroná. A kép hasonlato águ
és művészies kiviteleit minden mályban keze kedünk.

Continental kávéimport-társaság
Budapest, V. kerület 13

Biztos keresetet

nyújtunk minden alasu egyennek sorsjegyek
eladásaival ny törvényes módszerünk szerint.
Nem részlet üzlet. Alánlatok: tezendők:
SORSJEGY LETETI BANK-HOZ
Budapest, VIII. József-körut 16.

Megjelent! Első legnagyobb ma-
gyar szabászati magántanulási tan-
könyv 350 oldal, 410 rajzzal, fűz-
ve: 10 kor., kötve: 12 kor., férfi-
és női szabók részére. Fehérnemű szak-
könyv 1 korona. Szabászatra tanítvá-
nyokat elfogadok. Mehr Sámuel,
ok. mű. szabászatió.
Budapest, VII. Kazinczy-utca 36/H.

Szerelők és bádigosok figyelmébe!
MAGENSTEIN HUGÓ, Budapest, VII. Wes-
selény-utca 11/a. — Mindennemű lámpák c-íl-
láok és az összes világítási felszerelési anyagok
árkora. Különféle sarga és vöröszesz asztali
lámpák. — Prágán Alvis fémárugyára.
Bécs-Budapest,
speciálisan világítási ezikkebben.

Hitelt nyujtok

—2-3 évre (kamat nélkül): váltások, községk, me-
lyék, vízszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, sző-
gvetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes te-
tulatelkek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vo-
natkozik.

**BRÁZAY FELE
SOSBORSZESZ**
NAGY ÜVEC ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVECHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Samos
előkelő buszfény
a hasz utasítást talál-
napon, jóllás felhárvó és
szőlővesszőkben előny-
nyom adható per alább:
a lehető legjobb
országos szor
gyuga, a tipikozásban
vissamaradt egyéne-
nek, — mellbetegségek,
Körfelégnek gyomor-
betegeknek — gyermek-
gyógyászati águi. Lár-
gyógyászati águi. Lár-
ban szorvódó gyerme-
knek. Könyvtárunk.
VÁS-SOMÁTOSE
alakjában pedig
különösen
Sápkörben
szarvcsékek orvosság
ajánlva
Semmi e nagy mér-
teiben emeli sa et-
vágyat.
Kapható minden gyógy-
szertárban és druggárban
Csak eredeti csomag-
foltsában valódi.

**Ön
Kétségbe esik,**
mert gyermeke folyton sír. Ön már mindenféle házi szert
alkalmazott. Orvosa már nem tud tanácsot adni! Ezen
állapotot a pelenka okozza, mert nem elégé puha, a
várásokat sértik a gyermekét. A számos gyermekorvos és
szülésznd által ajánlott higiénikus pelenka alkalmazása
mellett azonban a gyermek mindenkör jól fogja magát
erezni. Ezekben sem varrás, sem szegély nincsen, magyala-
dályozzák a gyermek sebesülését, nem kell sem mangorólni,
sem feltüntetni és nem druggárba mint a többiek. Egy
tucatszár 10 korona. Megrendelések a fozzékáidai kegyr
intézetek:

M. FEJTA, VIOL, VII, Verahilforstrasse 32.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgönyeim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria).

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

Hatschek Lajos szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svájci óra-ipar.

Csak
16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek, posta-, vasúti és rendőrszolgálatok részére, valamint mindenkinél, kinek jó órára szüksége van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remontoir órák „Glashütte” rendszer egyedül elárulását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíziós szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óráért három évi irásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Szacnettel) állnak, pompás eslegdivatosabb kiállításúak és az ugyanannak felalált abszolút változtatlan ameriti. goldin ércből készülnek.

Ezeken kívül egy 14karat. aranylemezzel vannak átvonva, miáltal ily eredeti hasonlóságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinézetét 10 000 utáni csendelést és körülbelül 3000 díszes levelet kapunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy úri vagy női órának csak 16 kor. vám- és bérmentve. Minden órához egy börtök ingyen. Legdivatosabb és legelőgánsabb arany-plaque-láncok urak és hölgyek részére (nyak-láncok is) a 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázatunk. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előlétes beküldése ellenében. — Rendelvények intézendők:

Uhren-Versand haus, Chronos Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill., levelezőlapok 10 filleres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Legmagasabb pénzkölcsön

mérsékelt kamatra mindenféle sorsjegyekre pl.:

Jósziv sorsjegyre	K. 8.—
Bazilika	17.—
Magy. vör. †	23.—
Oszt.	50.—
Olasz	32.—
3% Magy. jelzalog sorsjegyre	200.—

stb. elzálogosított sorsjegyeket kiváltunk és azokra magasabb kölcsönt adunk. A kölcsön tetszés szerinti részletekben törleszthető. A sorsjegyeket minden huzás után lelkiismeretesen ellenőrizzük.

FISCHER és RIESZ bankház

Budapest, VII., Erzsébet-körut 9. sz.
(New-York-palota.)

30 napi próba!!

A világhírű amerikai óragyáros John Scott Marllitt & Holzer, akik gyártmányukat Európában is terjeszteni akarják és a legelőgáns Syst. Roskopf órákkal versenyeznek, küldök utánvétellel vagy az összeg beküldése mellett 2 frt 80 krért.

Egy megbízható Nickel Anker remontoir Scott Watch Patent zsebóra erős 36 óras, nickel szerkezetű emailrozott fedelű pontosan percre járó 5 évi jótállás. Minden zseborához egy elegáns goldinlázor és reklám tárgy díjtalanul mellékeltek. Nem tetszés esetén pénz visszaidatnak tehát nincs risiko

M. J. HOLZER

óra és aranyáru gyáriraktár nagyban,
Krakau, (Öst.) Dietelsgasse 66.

és. és kir. titamhiatalnokok szállítója.

Képesárjegyzék aranyórákról és aranyárukról ingyen és bérmentve.

Ügynökök ékerestelnek.
Hasonlóhrde'nyek utánzatok.

A világhírű erfurti vetemény magvakról szóló legújabb

magyar kiadású főmagár jegyzékünk

kertek és mezők számára megjelent, melyet minden t. olvasónak ingyen és bérmentve megküldünk, és kérjük azt egy levelezőlapon megrendelni.

Liebau & Co udvari szállítók, magtermesztők, Erfurt 1.
mű- és kereskedelmi kertészek.

U. i. A vetemény magvak behozataláért nem kell vámot fizetni. Egy 5 kgos postacsomagnak a szállítási díja Magyarország bármely postaállomására csak 60 fillérbe kerül.

Egészségi-nadrágtartó

Mach-szabadalom, — kapható elegáns kartonokban
a 30 kr., 75 kr., 1 frt 25 kr. 1.50. Fiuknak 25, 35, 45 kr.

Legalkalmasabb ajándék

urak és fiuknak; kapható Zomborban Bikár Milutin, Goldfáhn Sándor és fia üzletében és a gyárosnál: k. k. ausschl. priv. Hosenträgerfabrik Fr.
Mach Brünn.

Mérgegmentes!

Szabadalmazna 1216. sz.

„Fuchsol” kipuisztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„Fuchsol” kipuisztítja az összes féregeket, u. m. poloskát, bolhát, svábbogarakat, molyt, stb. a fajszattal együtt.

„Fuchsol” nem általános szer, hanem minden állatnem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Közvetlenül kapható Ujházy Árpád és Társai

vegyészeti laboratóriumában Pozsonyban.